

Sarajevo, 05.04.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
29.03.2021. - 02.04.2021.

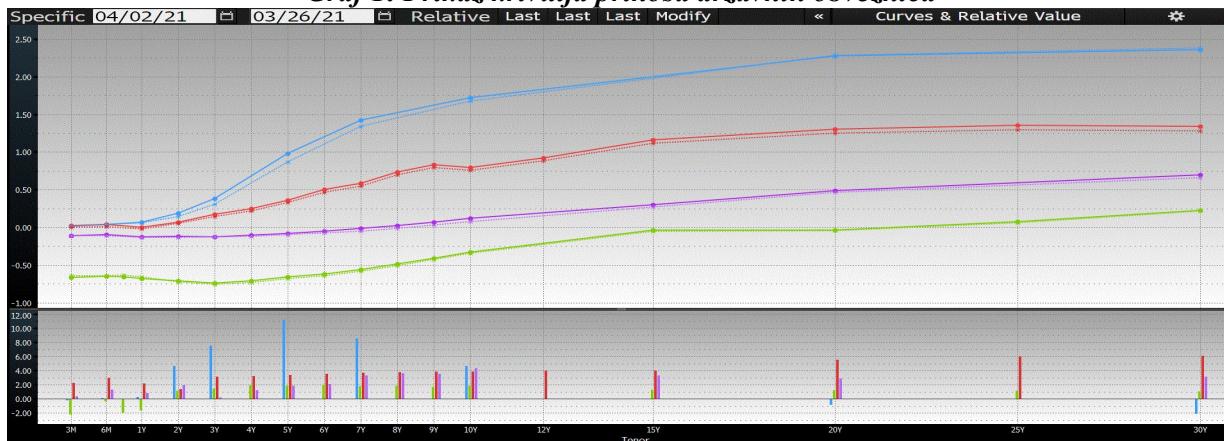
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	26.3.21	- 2.4.21	26.3.21	- 2.4.21	26.3.21	- 2.4.21	26.3.21	- 2.4.21
2 godine	-0,72	- -0,71 ↗	0,14	- 0,19 ↗	0,06	- 0,08 ↗	-0,14	- -0,11 ↗
5 godina	-0,68	- -0,66 ↗	0,87	- 0,98 ↗	0,33	- 0,37 ↗	-0,10	- -0,08 ↗
10 godina	-0,35	- -0,33 ↗	1,68	- 1,72 ↗	0,76	- 0,80 ↗	0,08	- 0,13 ↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	26.3.21	- 2.4.21
3 mjeseca	-0,607	- -0,634 ↘
6 mjeseci	-0,645	- -0,649 ↘
1 godina	-0,594	- -0,597 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dne 02.04.2021. godine (pune linije) i 26.03.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su na početku prošlog tjedna bilježili rast uslijed povećanog optimizma na financijskim tržištima. Sredinom tjedna predsjednica ECB Lagarde je, usprkos rastu troškova zaduživanja na tržištu obveznica eurozone, izjavila da investitori mogu testirati ECB koliko god žele, ali da ECB ima sve „izuzetne alatke“ da na to odgovori, kao i da će iste biti upotrijebljene po potrebi. Ova izjava zajedno s padom optimizma u SAD je u četvrtak (posljednji radni dan u prošlom tjednu) utjecala na određeni pad prinosa obveznica eurozone. Nakon toga, glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da će ECB imati još posla u smislu ubrzanja inflacije nakon pandemije, jer očekuje da povećani cjenovni pritisci ove godine neće biti održivi. U prošlom tjednu je objavljen preliminarni podatak koji je pokazao da je nastavljen rast stope inflacije u eurozoni, pa je u ožujku dosegнутa razina od 1,3%. S druge strane, temeljna stopa inflacije u istom mjesecu, a koja isključuje cijene volatilnih dobara, je smanjena na razinu ispod 1%. Ipak,

promatrano na tjednoj razini, prinosi obveznica eurozone su zabilježili blagi rast od 1 do 2 bazna boda. Financijska tržišta u Europi su zbog praznika zatvorena od 2. do 5. travnja.

Nakon što je Ustavni sud Njemačke priopćio da razmatra hitnu žalbu protiv financiranja duga zemalja članica EU, član UV ECB Hernandez de Cos je istaknuo da je postignuti sporazum EU o financiranju zemalja članica u skladu s ugovorima EU. Premijer Italije Draghi očekuje da će ekonomija ove zemlje koja je pogodjena pandemijom bilježiti rast od 4,1% u ovoj godini, dok se za 2022. godinu očekuje rast od 4,3%, navode pojedini izvori uoči zvaničnih predviđanja koja će biti naknadno prezentirana. Predviđanja za 2021. godinu su značajno niža u odnosu na predviđanja koja je dala prethodna Vlada na čelu s premijerom Conteom od 6%. Ipak, projekcija rasta nove Vlade za 2022. godinu je nešto bolja od predviđanja koja je dala prethodna Vlada, koja je očekivala da bi rast mogao iznositi 3,8%. U svakom slučaju, obje prognoze su iznad prognoza Europske komisije i MMF-a, koji predviđaju da će ekonomija Italije u ovoj i narednoj godini bilježiti stopu rasta ispod 4%. Središnja banka Španjolske je objavila da je javni dug zemlje u prošloj godini dostigao 120% GDP-a, što je više od prvobitno objavljenog podatka od 117,1%. Korekcija ovog pokazatelja je uslijedila nakon što su, u skladu sa zahtjevima Brisela, dodate obveze tzv. loše banke, a koje proizilaze iz vremena finansijske krize prije deset godina.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	OŽUJAK	1,4%	1,3%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	OŽUJAK	1,1%	0,9%
3.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	OŽUJAK	62,4	62,5
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	OŽUJAK	96,0	101,0
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	OŽUJAK	-10,8	-10,8
6.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	VELJAČA	-5,0%	-9,0%
7.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G)	VELJAČA	-	-5,7%
8.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	VELJAČA	-6,2%	-5,9%
9.	Maloprodaja – Grčka (G/G)	SIJEČANJ	-	-5,0%
10.	Obujam maloprodaje – Irska (G/G)	VELJAČA	-	-3,2%
11.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	VELJAČA	1,5%	-0,1%
12.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	OŽUJAK	6,0%	6,0%
13.	Stopa nezaposlenosti – Finska	VELJAČA	-	8,1%
14.	Stopa nezaposlenosti – Irska	OŽUJAK	-	5,8%
15.	Odnos duga i GDP-a – Italija (tromjesečno)	IV tromjesečje	-	9,5%
				11,1%

SAD

Tijekom proteklog tjedna predsjednik SAD Biden je predstavio plan ulaganja u američku infrastrukturu vrijedan 2 bilijuna USD, zajedno sa 2 bilijuna USD rasta poreza na dobit, što je prva faza multibilijunskih napora da se preoblikuje najveće svjetsko gospodarstvo. Ovim planom je predviđeno izdvajanje do 621 milijarde USD za financiranje tradicionalnih infrastrukturnih projekata uključujući ceste, mostove, mrežu javnog transporta, električna vozila i vitalna čvorišta, poput luka i aerodroma. Pored toga, plan uključuje poticaje za „čistu energiju“, istraživanje i razvoj, kao i prijedloge za čiste standarde u električnoj energiji. Dan je mandat komunalnim kompanijama da postupno ukinu upotrebu fosilnih goriva te da je u narednih 15 godine svedu na nulu. Plan koji je predstavljen ujedno znači i povećanje poreza na dobit na 28% sa dosadašnjih 21%. Također, planom je obuhvaćeno povećanje globalnog minimalnog poreza na 21% sa dosadašnjih 13%.

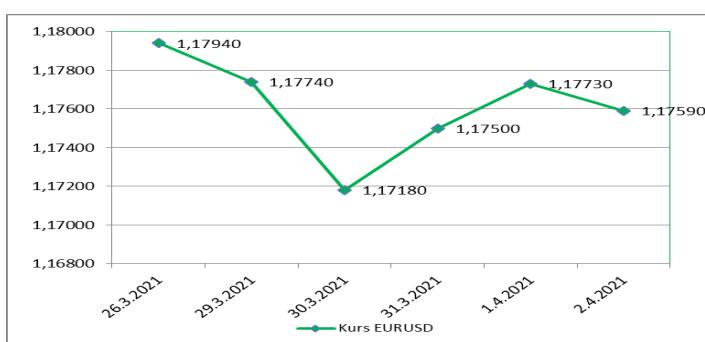
Član odbora guvernera Feda Waller je izjavio da su Federalne rezerve daleko od povećanja kamatnih stopa u ovom trenutku, pa ga je ta izjava svrstala u red američkih zvaničnika koji su spremni da zadrže podršku ekonomiji do kraja godine, dok oporavak od pandemije ne bude okončan. Pored toga, Waller je dodao da trenutno ne vidi dokaze da inflatorna očekivanja izazivaju zabrinutost, kao ni da prinosi obveznica ili cijene aktive pojačavaju zabrinutost oko finansijske nestabilnosti.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Povjerenje potrošača	OŽUJAK	96,9	109,7
2.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	26. ožujka	-	-2,2%
3.	ADP promjena broja zaposlenih	OŽUJAK	550.000	517.000
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	27. ožujka	675.000	719.000
5.	Kontinuirani zahtj.nezaposlenih za pomoć	20. ožujka	3.750.000	3.794.000
6.	PMI prerađivački sektor F	OŽUJAK	59,1	59,1
7.	ISM prerađivački sektor	OŽUJAK	61,5	64,7
8.	Stopa nezaposlenosti	OŽUJAK	6,0%	6,0%
9.	Promjena zaposlenih u nefarmerskom sektoru	OŽUJAK	660.000	916.000
10.	Promjena zaposlenih u privatnom sektoru	OŽUJAK	643.000	780.000

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1794 na razinu od 1,1759.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Pojedini zvaničnici BoE smatraju da će ekonomija Velike Britanije i dalje trebati podršku BoE kako bi se vratila na pretpandemski put rasta, čak i u slučaju ubrzanog oporavka i određene inflacije u ovoj godini. Vlieghe je dodao da mjerilo oživljavanja ekonomskoga rasta u zemlji ne treba da bude nekoliko tromjesečja bržeg oporavka, nego i puni oporavak tržišta rada. Isto tako, zvaničnici ističu da Velika Britanija ne treba da implementira sva pravila EU kako bi zadržala finansijske aktivnosti u Londonu. London kao finansijsko središte je sa 31.12.2020. godine isključen iz jedinstvenog EU tržišta i potrebno je da mu se odobri pristup ekvivalencije tržištu EU od strane Brisela. Ekvivalentnost se pojavljuje kao potpuni donositelj prava, što potencijalno može biti veoma problematično s aspekta finansijske stabilnosti.

Profesionalna grupa za ljudske resurse CIPD smatra da će rad od kuće vjerojatno i dalje ostati aktualan nakon okončanja pandemije, što je pokazalo istraživanje provedeno nad uzorkom od 2.000 kompanija u Velikoj Britaniji. Većina kompanija planira da omogući zaposlenima veću fleksibilnost u obavljanju posla.

Velika Britanija je povećala minimalnu plaću radnika, što je poticaj koji je zagovarao ministar financija Sunak, koji smatra da će ovakva odluka potići ekonomiju. Minimalna plaća koju kompanije moraju platiti zaposlenima koji su stariji od 23 godine je povećana za 2,2% na 8,91 GBP po satu. Ranije se ova odluka primjenjivala na zaposlene starije od 25 godina.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	VELJAČA	-1,5	-1,2
2.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	VELJAČA	95.000	87.700
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	VELJAČA	-	13,6%
4.	Nationwide cijene kuća (G/G)	OŽUJAK	6,4%	5,7%
5.	GDP (Q/Q) F	IV tromjesečje	1,0%	1,3%
6.	Osobna potrošnja (Q/Q) F	IV tromjesečje	-0,2%	-1,7%
7.	Izvoz (Q/Q) F	IV tromjesečje	0,1%	6,1%
8.	Uvoz (Q/Q) F	IV tromjesečje	8,9%	11,0%
9.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) F	IV tromjesečje	1,3%	5,9%
10.	PMI prerađivački sektor F	OŽUJAK	57,9	58,9

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,85511 na razinu od 0,85050, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3789 na razinu od 1,3832.

JAPAN

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da nove mogućnosti kreditiranja doprinose smanjenju kamatnih stopa i da neće oklijevati da kamatne stope smanji ukoliko to bude potrebno. Izvješta BoJ su pokazala da su neke fluktacije prinosa dobre za tržište i da je moguće postići cilj poboljšanja ekonomije, iako će trebati vremena. Kao dio pregleda instrumenata monetarne politike koja je najavljena ranije ovog mjeseca, BoJ je napravila šemu po kojoj plaća financijskim institucijama do 0,2% kamate ukoliko koriste njene programe kreditiranja. Kuroda je izjavio i da će ekonomski rast biti „očigledno pozitivan“ u novoj fiskalnoj godini, koja počinje u travnju, zahvaljujući solidnoj globalnoj trgovini i domaćoj potražnji za trajnom robom. On je dodao da je oporavak američkog gospodarstva pozitivan ujedno i za Japan i za globalni ekonomski rast. Iz BoJ je priopćeno da planira da reducira ukupan iznos i učestalost kupovina obveznica tijekom travnja u odnosu na ožujak, što prati raniju odluku da će se proširiti ciljani raspon prinosa na desetogodišnje obveznice. Ovaj potez omogućava da prinosi na desetogodišnje obveznice fluktuiraju u širem rasponu od 0%, a što je jedan od ključnih prijedloga u politici koja se provodi od sredine ožujka. BoJ je krajem prošlog tjedna objavila Tankan indeks velikih proizvođača koji je pokazao da se povjerenje među velikim proizvođačima automobila, elektronike i drugih proizvoda u I tromjesečju povećalo na razinu od 5 bodova sa -10 bodova koliko je iznosila u posljednjem tromjesečju prošle godine. Ovo je prvi put od III tromjesečja 2019. godine da je navedeni indeks zabilježio razinu iznad 0.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	VELJAČA	3,0%	2,9%
2.	Maloprodaja (G/G)	VELJAČA	-2,8%	-1,5%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	VELJAČA	-1,8%	-2,6%
4.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	VELJAČA	-	2,5%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	OŽUJAK	52,0	52,7
6.	Prodaja automobila (G/G)	OŽUJAK	-	2,4%
7.	Indeks započetih kuća (G/G)	VELJAČA	-4,9%	-3,7%
8.	Monetarna baza (G/G)	OŽUJAK	--	20,8%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 129,34 na razinu od 130,17. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 109,64 na razinu od 110,69.

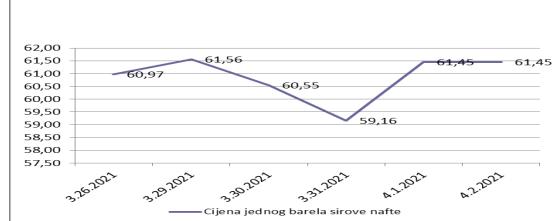
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 60,97 USD (51,70 EUR). Početkom tjedna cijena nafte je povećana nakon što je odblokiran Suecki kanal. Usprkos tome što je odblokiran, ovakvo stanje je imalo učinak po lanac opskrbe. Pored toga, investitori su početkom tjedna bili u iščekivanju odluke OPEC+ koji je održao sastanak u četvrtak. Očekivalo se da će OPEC+ donijeti odluku o nastavku smanjenog obujma proizvodnje za još jedan mjesec sa ciljem održavanja stabilnosti cijene ovog energenta. Ipak, na sastanku održanom u četvrtak OPEC+ je izrazio pojačano povjerenje u globalni ekonomski opravak, te je postignut sporazum o postupnom povećanju obujma proizvodnje u mjesecima koji dolaze. Iako se očekivalo da će kartel zadržati oprezan stav vezano za pitanje trenutnog smanjenja proizvodnje, kao što je to učinio i prethodnog mjeseca, Saudijska Arabija i njeni saveznici su sada više uvjereni da je tražnja za naftom čvršća, nakon usporenja koje je trajalo godinu dana pod utjecajem posljedica pandemije. Pojedini analitičari smatraju da rastuća tražnja u mjesecima koji dolaze znači da bi se globalni deficit u ponudi nafte mogao ubrzati, čak i nakon što su se članice OPEC+ složile da postupno povećavaju obujam proizvodnje.

Broj bušotina nafte u SAD je povećan najbržim tempom od početka pandemije pod utjecajem rasta cijene ovog energenta i pojačanog optimizma vezano za tražnju za ovim energentom. Ukupan broj bušotina širom zemlje je povećan za 13 u ovom tjednu na ukupno 337, što je najveći broj od siječnja 2020. godine.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 61,45 USD (52,26 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je povećana za 0,79%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.732,52 USD (1.469,02 EUR).

Cijena zlata je početkom tjedna smanjena pod utjecajem aprecijacije dolara, te je prvi put od početka ožujka zabilježila pad ispod 1.700 USD po unci. Smanjenje je uzrokovano rastom prinosa na državne obveznice SAD i aprecijacijom dolara, čemu je doprinos dao očekivani plan potrošnje predsjednika SAD Bidena. Sredinom tjedna je predstavljen plan potrošnje u SAD kojim će se u američku infrastruturu uložiti 2 bilijuna USD, ali to podrazumijeva i rast poreza na dobit. Dodatno ubrizgavanje sredstava u ekonomiju pojačava inflatorna očekivanja, što stvara određenu podršku cijeni zlata. Cijena je počela da se oporavlja, te se vratila na razinu preko 1.700 USD po unci pod utjecajem slabljenja dolara, ali se i dalje nalazi na putu da ostvari najveći tromjesečni pad u posljednjih više od pet godina. U ovom tromjesečju cijena zlata je smanjena za 10%, što bi mogla biti najlošija tromjesečna performansa od prosinca 2016. godine. Od kolovoza 2020. godine cijena zlata je smanjena za 19% i trenutno se nalazi na razini koja je zabilježena pred početak pandemije Covid19. Tijekom I tromjesečja tekuće godine cijena ovog plemenitog metala je smanjena pod utjecajem očekivanja ekonomskog oporavka i pojačanog cijepljenja, što je umanjilo tražnju za sigurnim aktivama poput zlata. Krajem tjedna cijena zlata je nastavila da bilježi blagi rast, kako je dolar oslabio, a podaci sa tržišta rada u SAD pokazali da ekonomija ipak bilježi sporiji oporavak, dok se očekuje da bi pojačani poticaji mogli potaknuti inflaciju.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.728,87 USD (1.470,25 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je, drugi tjedan zaredom, zabilježila pad za 0,21%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

